

بررسی مسائل جنسی نوجوانان دختر در ایران: یک مطالعه‌ی مروری

ناهید شبانی شهرضا^۱، سید جلال هاشمی^۲، سید منصور مرعشی^۳، عباس امان الهی^۴

مقاله مروری

چکیده

مقدمه: در دوران نوجوانی، مسائل جنسی به اوج خود می‌رسد، چرا که این بازه با رشد جنسی همراه است و شامل تغییرات فیزیکی مانند بلوغ، نگرش‌ها و باورهای در مورد هویت جنسی، تمایلات جنسی و رفتار جنسی در نوجوانان می‌شود. بررسی سیستماتیک حاضر به تحلیل و جمع‌بندی مطالعات موجود درباره‌ی مسائل جنسی مرتبط با دوران نوجوانی در دختران ایرانی می‌پردازد.

روش‌ها: مطالعه‌ی حاضر، مروری توصیفی و نظام‌مند است. به منظور بررسی منابع موجود پایگاه‌های داخلی مانند SID, Magiran, Noormags و Civilica استفاده شده است. کلمات کلیدی «نوجوانی»، «دختران»، «تربیت»، «مسائل جنسی»، «آموزش»، «بلوغ» و «آسیب» در محدوده‌ی زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ در این پایگاه‌ها جستجو شد و تعداد ۱۲۰ مقاله بازیابی گردید که پس از بررسی در نهایت ۱۸ مقاله وارد مطالعه شد.

یافته‌ها: نتایج حاکی از آن است که مسائل جنسی از جمله ارتباط ناپه‌نجان با جنس مخالف یا موافق، عدم آگاهی از بهداشت بلوغ و جنسی، عدم ارتباط صحیح با والدین و معلمان، استفاده‌ی نامناسب از فضای مجازی و رسانه‌ها و نبود آموزش‌های لازم در بین دختران نوجوان روز به روز در حال گسترده‌ی و تنوع است. در کنار افزایش مباحث مربوط به افزایش مشکلات جنسی دختران در مقطع نوجوانی، متأسفانه شاهد نقص دانش جنسی در بین والدین و معلمان و عدم برنامه‌های جامع آموزش جنسی در این مقطع برای دختران و همچنین نبود آگاهی‌های جنسی صحیح در بین آنها می‌باشیم که از علل اصلی این مشکلات است.

نتیجه‌گیری: بررسی سیستماتیک حاضر نشان داد که مسایل جنسی دختران ایرانی موضوعی پیچیده و چندبعدی است که تحت تأثیر عوامل مختلف قرار دارد. برای بهبود وضعیت دختران در این زمینه، نیاز به تغییرات فرهنگی، اجتماعی و قانونی وجود دارد. بررسی و تمرکز بر مباحث جنسی این دوران مهم از زندگی دختران، می‌تواند به آنها در رسیدن به زندگی سالم جنسی عاری از مشکلات اساسی کمک کند.

واژگان کلیدی: مشکلات جنسی؛ نوجوانی؛ دختران

ارجاع: شبانی شهرضا ناهید، هاشمی سید جلال، مرعشی سید منصور، امان الهی عباس. **بررسی مسائل جنسی نوجوانان دختر در ایران: یک مطالعه‌ی مروری.** مجله دانشکده پزشکی اصفهان ۱۴۰۳؛ ۴۲ (۷۸۱): ۷۵۹-۷۷۳.

مقدمه

این دوره‌ی مهم زندگی، دوره‌ای پویا در زمینه‌ی پیشرفت و تنظیم هیجان است. برای برخی این مهارت در دوره‌ی نوجوانی رشد می‌کند اما در برخی دیگر، نوجوانی به همراه مشکلات تنظیم هیجان، بروز یا تشدید آسیب‌های روانی و شخصیتی را به ارمغان می‌آورد. بررسی‌های اخیر حاکی از این است که پرورش دهنده و نحوه‌ی پرورش نوجوان، ارتباط مستقیمی با روند رشد صحیح مدیریت عواطف در این دوره دارد (۳). این مقطع، زمان رشد هیجانی، شناختی، اجتماعی و جسمانی است (۱) در نتیجه نکته‌ی مهم در تنظیم هیجان، توجه به تمام ابعاد

سازمان بهداشت جهانی، افراد بین ۱۰ تا ۱۹ سال را نوجوانی تلقی می‌کند و این مرحله را دوره‌ی انتقال، رشد، اکتشاف و فرصت‌اندوزی در نظر می‌گیرد (۱). نوجوانی، دوره‌ای حیاتی به سمت بزرگ سالی است که نیازمند توجه و مطالعه‌ی دقیق است. این مرحله از زندگی مستلزم تغییرات سریع و غیرقابل پیش‌بینی مختلفی است که تا حد زیادی به طور اجتناب‌ناپذیری بر سلامت و تندرستی نوجوان تأثیر می‌گذارد (۲).

- ۱- دانشجوی دکتری فلسفه‌ی تعلیم و تربیت، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
 - ۲- دانشیار، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
 - ۳- استاد فلسفه‌ی تعلیم و تربیت، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
 - ۴- استاد، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران
- نویسنده‌ی مسؤو:** سید جلال هاشمی: دانشیار، دانشکده‌ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

Email: j.hashemi@scu.ac.ir

پردازند. پیامد این مسأله به خطر افتادن سلامت جنسی نوجوان و در نهایت آسیب‌های جسمی و روانی فراوانی است که گریبان‌گیر نوجوانان خواهد شد. در این راستا تربیت جنسی می‌تواند به نوجوانان کمک کند تا درگیر مسائل و مشکلات جنسی نشوند.

تربیت جنسی در نوجوانی ترکیبی از تجارب یادگیری به منظور رسیدن به سلامت جنسی تلقی می‌شود. در این راستا این نوع تربیت در این مقطع، به محتوا که توسط معلمین مدارس، آموزش دهنده‌گان مؤسسات مختلف و والدین ارائه می‌شود متمرکز است. همچنین به زمینه که شامل مدارس، جامعه است اشاره دارد (۶).

تربیت جنسی یک اصطلاح جامع برای انواع مختلف اقدامات آموزشی است که به انواع مسائل جنسی رسیدگی می‌کند و هدف آن تقویت سواد جنسی می‌باشد. سواد جنسی، یعنی دانش، نگرش و مهارت لازم برای محافظت و ارتقاء سلامت، حقوق و رفاه جنسی یک فرد برای رسیدن به خوشنودی جنسی در چارچوب مسئولیت‌های اجتماعی (۶).

فرم‌هایی، تربیت جنسی را شامل آگاهی دادن از خطرات و امراض جنسی، آگاهی دادن از وظایف شرعی، رسیدن به خودشناسی جنسی، ایجاد زمینه‌ی پاک دامنی و غیره و هشدار نسبت به ناهنجاری‌های جنسی می‌داند. کودکان و نوجوانان نیاز دارند اطلاعات خود را درباره‌ی تغییرات جنسی به موقع و در قالب آموزش‌های منظم و سازمان یافته دریافت کنند تا غرایز جنسی شان در مسیر طبیعی قرار گیرد. تربیت جنسی در ایجاد و حفظ خانواده‌های سالم و پایدار و ازدواج‌های درست و بجا مؤثر است و می‌تواند بر شخصیت اجتماعی انسان و ارتباط‌های اجتماعی و اخلاقی او اثرگذار باشد (۷).

این در حالی است که گروهی دیگر معتقدند تربیت جنسی، انتقال اطلاعات و مسائل جنسی است. گاهی تربیت جنسی در معنایی فراتر از آموزش جنسی به استفاده از شیوه‌هایی برای ایجاد صفات و رفتارهای جنسی سالم و زدودن صفات و رفتارهای جنسی ناشایست در انسان اطلاق می‌شود (۸). برخی اوقات تربیت جنسی به کلیه اقداماتی اطلاق می‌شود که از دوران اولیه زندگی انسان در جهت رشد متعادل و مناسب انگیزه جنسی صورت می‌گیرد و اهداف آن اطلاع‌رسانی جنسی، کمک به تکامل رفتارهای جنسی، کمک به اجرای وظایف جنسی، تداوم و بقای نسل و رسیدن به رحمت، مودت و آرامش در زندگی است. بر این اساس دیدگاه‌های متفاوتی به این مسأله وجود دارد (۹).

در ایران سه نگاه به تربیت جنسی وجود دارد، گروهی مخالف این نوع آموزش‌ها هستند و معتقدند این نوع مسائل از جنس غریزی است و خود به خود آموخته می‌شود، گروهی معتقدند این آموزش‌ها فقط در موارد خاصی لازم است و نباید آموزش به صورتی باشد که

عاطفی و هیجانی نوجوان است چرا که انسان موجودی چند بعدی است و رشد و تکامل همه جانبه‌ی او وابسته به آموزشی جامع‌نگر و مداوم است.

در فرایند تجربه‌ی انواع مراحل رشدی، نوجوان انواع بلوغ عاطفی، جسمی، روانی و جنسی را هم تجربه خواهد کرد و در این میان به مسائل جنسی و برقراری روابط جنسی تمایل بیش از پیش نشان خواهد داد و لذا نقش سلامت جنسی پررنگ خواهد شد (۴). امروزه سلامت جنسی در نوجوانی یک نگرانی جهانی و عمومی است که در دو دهه‌ی اخیر تحقیقات بی‌شماری در این زمینه انجام شده است (۵).

دستیابی به سلامت جنسی، عاملی مهم در سلامت کلی فرد می‌باشد. سلامت جنسی نوعی توانایی فردی است که بتوان در چهارچوب قانونی، عرفی و اجتماعی و به دور از هر گونه معضلات جنسی همانند تجاوز، بارداری ناخواسته و حتی بیماری‌های عفونی به رفع نیازهای جنسی خود پرداخت. نوجوانانی که این مهارت را کسب نکنند به طور یقین در برابر خطراتی هم چون تجاوز حتی به دست نزدیکان خود دچار خواهند شد (۵).

بخش و سیمی از مشکلات اخلاقی جوامع به طور مستقیم و غیر مستقیم به عدم دستیابی به سلامت جنسی مرتبط است. خودارضایی، روابط نامشروع با همجنس و غیر همجنس، تجاوز به عنف و زنا با محارم از این جمله محسوب می‌شوند. افزایش بیماری‌های مقاربتی مانند ایدز، با وجود ممانعت‌های شدید فرهنگی، بهداشتی و مذهبی، نشان‌دهنده‌ی آنست که تأمین و تربیت میل و قوه جنسی انسان از اهمیت فراوانی برخوردار بوده و نظام‌های آموزشی در این راستا می‌تواند نقش آفرینی نمایند (۶، ۷).

در این باره نیازمند تعلیم و تربیتی صحیح هستیم تا بتوانیم گذر از نوجوانی به بزرگسالی را سهل و آسان کنیم. تعلیم و تربیت مطلوب، نمی‌تواند تک بعدی بوده و بر برخی از ابعاد و ویژگی‌های انسان - به عنوان موضوع تربیت - چشم ببندد و بی‌اعتنا باشد. این ابعاد به طور کلی شامل ابعاد تربیت جسمانی و مادی، فکری و شناختی، اخلاقی، دینی و معنوی، اجتماعی و فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و فنی و حرفه‌ای، عاطفی و احساسی، ذوقی، هنری و زیبایی‌شناسی می‌باشند. در این میان به طور مشخص و هدفمند به بعد جنسی انسان پرداخته نمی‌شود در حالی که یکی از محورهای مطرح در کلیه‌ی ابعاد تربیت، توجه به بعد زیستی و غریزی انسان و تمرکز بر موضوع جنسیت و تربیت جنسی اوست (۸).

متأسفانه تا به امروز صحبت از مسائل جنسی با نوجوانان، باعث شده آنها از مسیرهای ناصحیح همچون سایت‌های مستهجن و یا تجربه کردن لذت‌های جنسی آنی، به رفع کنجکاوی‌های جنسی خود

و وجود کارهای غیرعلمی از سوی دیگر، سبب شده که تصویر منسجمی از آثار و یافته‌های علمی در این زمینه وجود نداشته باشد. لذا یکی از راه‌هایی که می‌تواند ما را در اتخاذ تصمیم درست درباره‌ی تعیین یک برنامه‌ی تربیت جنسی کارآمد یاری دهد، مرور یافته‌های مطالعات پیشین است.

گرچه در باب تربیت جنسی و مسائل جنسی نوجوانان، مقالات زیادی یافت می‌شود و تحقیقات زیادی انجام شده است، اما نوآوری پژوهش حاضر این است که به صورت مروری، به بررسی مسائل جنسی موجود در باب نوجوانی به خصوص نوجوانان دختر پرداخته شده است. همچنین در پژوهش حاضر سعی شده مسائل جنسی مورد بررسی در مقالات، به صورت طبقه‌بندی شده و با جزئیات آورده شود تا باعث سهولت استفاده دیگر پژوهشگران، در باب چنین مسائلی شود.

روش‌ها

این مطالعه از نوع مرور نظام‌مند است و بر اساس مرور مقالات نگاشته شده به زبان فارسی درباره‌ی مسائل جنسی دختران نوجوان در بازه‌ی زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ است. به منظور بررسی منابع موجود پایگاه‌های داخلی شامل SID, Magiran, Noormags و Civilica استفاده شده است. کلمات کلیدی «نوجوانی»، «دختران»، «تربیت»، «مسائل جنسی»، «آموزش»، «بلوغ» و «آسیب» در محدوده‌ی زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ در این پایگاه‌ها جستجو شد و تعداد ۱۲۰ مقاله بازیابی گردید که پس از بررسی در نهایت ۱۸ مقاله وارد مطالعه شد. جامعه‌ی آماری شامل مجموعه مقالاتی است که از جواب مختلف به بررسی مسائل جنسی موجود در بین دختران نوجوان ۱۱ تا ۱۸ سال ایرانی پرداخته‌اند و بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ به چاپ رسیده باشند. مقالاتی که متن کامل آنها در دسترس نبود و همچنین مقالاتی که جامعه‌ی پژوهش آنها شامل دختران نوجوان نبود، از مطالعه حذف شدند. در این تحقیق برای پی بردن به حداکثر مقالات، تک تک مسائل جنسی به صورت کلید واژه در نظر گرفته شد که در جدول ۱ آورده شده است. طبقه‌بندی مقالات بر اساس کلیدواژه‌ها (همان مسائل جنسی موجود در بین دختران نوجوان) صورت گرفت و بر این اساس در بازه‌ی زمانی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ مقالات بیشتری یافت شد.

همه پژوهش‌های انتخاب شده از نوع مقاله و علمی پژوهشی به زبان فارسی می‌باشند که متن کامل آنها در دسترس می‌باشند. بر اساس نتایج جستجو ابتدا ۱۲۰ مقاله یافت شد و از بین آنها مقالاتی که مشخصاً به مسائل جنسی پرداخته بودند جدا گردید و سپس مقالاتی که به مسائل جنسی دختران نوجوان پرداخته شده بود، جدا شد و در نهایت ۱۸ مقاله بررسی گردید (پیوست ۱).

نافی حیا و شرم در خانواده‌ها و مدارس شود و گروهی آموزش دقیق همه عناصر برنامه‌های تربیت جنسی را برای حفظ سلامت کودکان و نوجوانان لازم می‌دانند و اشکال گوناگونی را برای اجرای دقیق عناصر آن در نظر می‌گیرند (۱۰).

به گفته‌ی Döring، تربیت جنسی به دو شکل اصلی قابل اجرا است: به عنوان آموزش جنسی غیر رسمی که توسط افرادی همچون والدین و همسالان از طریق مکالمات روزمره انجام می‌شود و دسته‌ای دیگر که به عنوان آموزش رسمی جنسی توسط مربیان جنسی آموزش دیده که مشاوره ارائه می‌دهند، یا معلمین مدارس برگزار می‌شود (۶). از دیگر منابع آموزشی قابل ذکر، والدین هستند. والدین نقش اساسی در ارتقای سلامت جنسی نوجوانان خود ایفا می‌کنند. این در حالی است که اکثر آنها در چنین مسائلی خود دچار گمراهی و اشتباه هستند. به عبارتی، ما شاهد نقص و یا عدم سواد جنسی والدین درباره‌ی این مسائل هستیم که منجر به خودداری آنها از بیان این مسائل به نوجوان می‌شود. بر این اساس، خود والدین نیازمند آموزش جنسی صحیح در جهت ارتقای دانش جنسی شان هستند تا بتوانند فرزندان خود را به روشی صحیح آموزش دهند (۹، ۱۰).

نمود اطلاعات کافی و صحیح از جانب والد و معلم، نوجوان را به سمت هم‌سالان و منابع اطلاعاتی دیگری سوق می‌دهد. امروزه متأسفانه با رواج استفاده نامناسب از اینترنت و رسانه‌های اجتماعی، آموزش جنسی غیر رسمی اکنون به طور فزاینده‌ای از طریق کانال‌های دیجیتال مختلف توزیع می‌شود (یوتیوب، اینستاگرام، فیس‌بوک و...) و چنین آموزش‌هایی روز به روز در حال افزایش است (۶).

در کشور ما نوجوانی که در مدارس و در حضور والدین نمی‌تواند سؤالات جنسی خود را پاسخ گیرد به ناچار به چنین امکاناتی متوسل می‌شود تا گزینه‌ی کنجکاوی خود را ارضا کند و این مسأله باعث بروز خطرات جنسی برای وی در آینده خواهد شد. برای رفع چنین مشکلی باید به بررسی مسائل نوجوانان پرداخت.

برای پرداختن به مسائل مهم جنسی مانند بارداری زود هنگام، ازدواج زود هنگام و انواع بیماری‌های مقاربتی، ابتدا باید منابع موجود را بررسی و مطالعه کرد تا بتوان به نگرشی صحیح در این باب رسید. در بسیاری از موارد، اطلاعات از خود نوجوانان به دست می‌آید و به دلیل سوءگیری‌های اجتماعی و ترس‌هایی که از والدین و معلمین دارند، ممکن است اطلاعات غلطی را بازگو کنند. مدارک نشان داده است که برخی مواقع نوجوانانی که درگیر بیماری مقاربتی همچون ایدز شده‌اند، از اقرار به برقراری رابطه‌ی جنسی سر باز زدند (۱۱).

در ایران در زمینه‌ی مسائل جنسی دختران نوجوان، مقالات پژوهشی مختلف به صورت مستقیم و غیرمستقیم به بررسی این امر پرداخته‌اند. گستردگی و پراکندگی تحقیقات در این زمینه از یک سو

یافته‌ها

بر اساس یافته‌های حاصل از مطالعات انجام شده در سطح کشور، موضوعات مرتبط با مسائل جنسی دختران نوجوان را می‌توان در ۱۳ محور اصلی طبقه‌بندی کرد.

بلوغ

بلوغ، یکی از پدیده‌های تأثیرگذار در زندگی هر نوجوان است که او را با تغییرات و طغیان‌های روانی و عاطفی مواجه می‌کند. این درحالی است که تحقیقات نشان می‌دهد که بسیاری از نوجوانان در زمینه‌ی تغییرات خود در این دوره آگاهی ندارند (۱۱).

مطالعات اولیه حاکی از ضعیف بودن آگاهی دختران نوجوان از دوره‌ی بلوغ خود و به خصوص مسائل مربوط به قاعدگی می‌باشد. بسیاری از آنها اطلاعات ناقصی در زمینه‌ی بهداشت جنسی خود در این دوران دارند (۱۲). این درحالی است که برخی دیگر از دختران نوجوان نگرش منفی و یا حتی بی‌تفاوتی را به این مسئله نشان می‌دهند. شایان ذکر است که مسائل مختلف دیگری همچون عدم سواد جنسی والدین در این باب و نگرش‌های منفی برخی دیگر از والدین در زمینه‌ی بلوغ دختران نوجوان، چنین نگرش‌های منفی و بی‌تفاوت گونه را در نوجوانان دختر افزایش داده است (۱۳).

در کنار این مشکلات، ضعف منابع مهم دیگری همچون معلمان مدارس و مشاوران مرتبط با نوجوانان، باعث بروز گمراهی در نوجوانان دختر شده است. آنچه که باید به عنوان چالش دیگری در باب مسائل بلوغ دختران در نظر گرفت این حقیقت است که دختران نوجوان ما با فقدان بسته‌های آموزشی صحیح مواجه هستند که این باعث می‌شود محتوای جامع در چهارچوبی صحیح نداشته باشند (۱۳).

تمام این مسائل پیامدهای سنگینی را برای دختران به ارمغان خواهد آورد. مهم‌ترین پیامد آن، نداشتن نگرش صحیح و بلکه وجود نگرش به شدت منفی در این باره، مسائل بلوغ و قاعدگی است که این خود منجر به انواع بیماری‌های روانی از جمله اضطراب و یا خودکشی خواهد شد. اوج بحران‌های روحی و روانی به دلیل پدیده‌ی بلوغ شدت می‌گیرد. و در صورتی که نظام آموزشی صحیحی برای دختران نوجوان در نظر گرفته نشود، عواقب سنگینی را متحمل خواهند شد. به طور مثال بسیاری از دخترانی که این دوره را به سختی سپری نموده‌اند در آینده دچار مشکلات در روابط خود با همسر داشته‌اند (۱۲).

نکته‌ی حائز اهمیت این است که مادران و معلمینی که دارای سطحی از سواد جنسی هستند، توانسته‌اند در این مسائل، عملکرد بهتری را از خود نشان دهند (۱۲). در نتیجه با قاطعیت می‌توان گفت که برای سپری کردن دوره‌ی بلوغ به نحو احسن، باید تمام بزرگسالانی که با نوجوان در ارتباط هستند، آموزش‌های لازم را در این باب فرا گیرند. این درحالی است که خود نوجوان هم نیازمند

بسته‌های آموزشی صحیح در چهارچوبی اجتماعی برای رسیدن به کمال جنسی در بزرگسالی می‌باشد.

رابطه با جنس مخالف

تمایلات جنسی یک ویژگی نرمال در دوران نوجوانی محسوب می‌شود. تجربه‌ی جنسی مثبت می‌تواند مواردی هم چون خودپنداره‌ی جنسی مثبت؛ رضایت جنسی بالا، برقراری روابط جنسی در چهارچوبی عاطفی را به همراه آورد. این در حالی است که متأسفانه بسیاری از روابط جنسی نوجوانان با خطرات سلامت جنسی همچون انواع بیماری‌های مقاربتی و بارداری‌های ناخواسته درگیر است (۱۴).

بر اساس مطالعه‌ی قادری و همکاران، روابط جنسی نابینجار پنهان شناسایی شده در میان دانش‌آموزان دختر شامل پدیده‌ی روابط فزائناشویی، پدیده‌ی رابطه‌ی جنسی قبل از ازدواج و پدیده‌ی سادیسم و مازوخیسم جنسی است. مطالعه‌ی روابط جنسی نابینجار پنهان نشان داد وجود این کجروی‌ها، گسترش قابل توجهی پیدا کرده و نیاز است به صورت جدی در حوزه‌ی جامعه‌پذیری جنسی و روابط والدین با دختران اقدامات اساسی صورت گیرد. غفلت از این کجروی‌ها و سرپوش گذاشتن بر آنها به بهانه‌ی تابو بودن، نتیجه‌ای جز تعمیق پیامدهای این کجروی‌ها نخواهد داشت (۱۵).

مشکل اصلی جامعه ایران نبود اطلاعات صحیح و در دسترس برای نوجوانان است. اطلاعاتی که از طریق مدارس به صورت آکادمیک یا از طریق والدین در چهارچوبی اصولی و به دور از هرگونه نگرش منفی، می‌تواند به کاهش روابط جنسی زود هنگام در دختران نوجوان کمک کند (۱۶). لذا تربیت جنسی می‌تواند به عنوان عامل مهم و مؤثر باعث پیشگیری این روابط شود.

خودارضایی

خودارضایی عمل لمس خود گفته می‌شود که فرد را به احساس لذت جنسی و یا ارگاسم می‌رساند (۱۷).

خودارضایی، یکی از فعالیت‌های پرتکرار دوره‌ی نوجوانی است که به شدت بر رشد جنسی فرد تأثیرگذار است.

این عمل، از آن دسته رفتارهای جنسی است که از متغیرهای اجتماعی- جمعیت‌شناختی تأثیر می‌پذیرد. متغیرهایی همچون جنسیت، سن، شرایط مذهبی و فرهنگی که عوامل دخیل در خودارضایی در دوره‌ی نوجوانی می‌باشند. به طور مثال با توجه به متغیر جنسیت، خودارضایی در پسران نوجوان به مراتب از دختران بیشتر است. با این وجود امروزه این آمار در دختران هم رو به فزونی است. متغیر مذهبی، احساس ندامت و گناه پس از انجام این عمل را برای نوجوان به ارمغان می‌آورد. این مسئله از نظر درونی، نوجوان را به شدت متأثر می‌کند (۱۸).

تحقیقات حاکی از این است که بسیاری از افراد آسیب دیده، هیچ گونه مهارتی در جهت مقابله با متخلف را نداشته‌اند. این آموزش‌ها به همراه آموزش‌های خودمراقبتی و آموزش مهارت‌های جرأت‌مندی به دختران نوجوان باعث می‌شود که آنها کمتر درگیر این بحران شوند و حتی بتوانند در موقیعت‌های خطرناک از خود عکس‌العمل صحیحی بروز دهند (۲۳).

والدین

سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)، در زمینه‌ی تربیت جنسی جامع اینگونه بیان کرده است «تربیت جامع جنسی، عاملی مهم در دوره‌ی نوجوانی است که اطلاعاتی را در باب روابط جنسی در چارچوب جنبه‌های مختلف عاطفی، شناختی، ذهنی و اجتماعی برای نوجوان به ارمغان می‌آورد. در این فرایند نوجوان به نگرش، دانش و ارزش‌های مرتبط با روابط جنسی سالم مجهز می‌شود و پیامد آن سلامت جنسی و تصمیم‌گیری‌های صحیح جنسی می‌باشد» (۲۴).

دلیل اصلی این مسأله این است که خود والدین دانش، مهارت، وقت و حتی اعتماد به نفس کامل در زمینه‌ی انتقال اطلاعات جنسی به نوجوان را ندارند. بسیاری از پدران نقش کم‌رنگی را در مسائل دختران نوجوان خود ایفا می‌کنند و مسئولیت آن را تنها به مادر می‌سپارند. این در حالی است که مادر، دانش کافی و مهارت لازم را ندارد (۲۵).

والدین در فراهم کردن تربیت جامع جنسی، نقش اساسی را ایفا می‌کنند. این در حالی است که مطالعه‌ی Abedini و همکاران نشان داد که محدودیت‌های بسیاری در رابطه والدین با دختران نوجوان وجود دارد. در نظر بسیاری از والدین، سخن در باب مسائل جنسی با دختران از نظر فرهنگی نابه جا است. لذا در بسیاری از این مواقع، نوع رابطه مبهم، یک طرفه و با اقتدار بیش از حد والدین تعریف می‌شود. در این نوع رابطه بیشتر مکالمات به صورت ایجاد ترس و وحشت در دختر نوجوان از نفس رابطه‌ی جنسی است به طوری که وی از اساس از این مسأله بیزار شود (۲۶).

مطالعات حاکی از این است که سطح دانش بسیاری از دختران نوجوان در زمینه‌ی مسائل جنسی خود به شدت پایین است و علت اصلی آن، عدم انتقال اطلاعات صحیح از جانب والدین می‌باشد. در کنار این مسأله وجود نگرش منفی والدین به چنین اطلاعاتی هم مزید بر علت می‌شود. طراح و اجرای مبانی آموزشی به والدین به خصوص مادران می‌تواند به دختران نوجوان در کسب آگاهی و دانش جنسی آنها کمک کند. مادرانی که از سطح دانش جنسی برخوردار هستند در کاهش معضلات جنسی دختران خود در نوجوانی مؤثراند. (۲۶).

احساس گناه ایجاد شده در نوجوان، منجر به ایجاد باورهای نادرست از خود و در نتیجه کاهش اعتماد به نفس در نوجوان می‌شود. مطالعات حاکی از این است که نوجوانی که دچار اضطراب و استرس می‌شود ناخودآگاه عمل خودارضایی در وی تشدید می‌شود. چنین فردی با این روحیه حتی در بزرگسالی در برخوردهای جنسی زناشویی خود به مشکل خواهد خورد (۱۹).

محیط‌های آسیب‌رسان، متغیر مهم دیگری است که نوجوان را در معرض چنین آسیب جنسی قرار می‌دهد. نوجوانانی که به دلیل نبود اطلاعات کافی به سمت فیلم‌های پورن می‌روند و بعد از آن به این عمل ناصحیح دست می‌زنند. در بسیاری از مطالعات این مسأله ثابت شده است که دختران نوجوان با نداشتن اطلاعات کافی از خودارضایی و آسیب‌های حاصله از آن، این عمل را انجام می‌دهند و بعد از مدتی به عادت زندگی‌شان تبدیل می‌شود (۱۹).

راه‌حل اصلی برای کاهش چنین معضلاتی انتقال آگاهی و دانش صحیح درمورد خودارضایی است تا نوجوان بداند راه صحیح چیست. بدین جهت کشور ما نیازمند برنامه‌های آموزشی خانواده و تربیت معلمان و مشاوران مدارس جهت انتقال صحیح اطلاعات به نوجوان است. نوجوانی که بداند خودارضایی چه تأثیراتی را بر وی تحمیل می‌کند در جهت اصلاح رفتار خود اقدام می‌نماید و حتی به سمت آن نخواهد رفت. لذا تربیت جنسی عامل مهم در جهت مدیریت این بحران جنسی می‌باشد (۱۹).

سوء استفاده‌ی جنسی

سازمان سلامت جهانی، سوء استفاده‌ی جنسی از کودکان و نوجوانان را اینگونه تعریف کرده است: «درگیر کردن کودک یا نوجوان در فعالیت جنسی به دور از هرگونه آگاهی و هشیاری کامل وی و برخلاف میل باطنی و رضایت قلبی وی». چنین عملی نه تنها برای کودک و یا نوجوان شفاف نیست بلکه کاملاً خلاف قوانین و باورهای اجتماعی است. متأسفانه سوء استفاده‌ی جنسی، امروزه به عنوان یک هشدار جدی در حال پیشرفت است (۲۰).

سوء استفاده‌ی جنسی، تأثیرات منفی را در سلامت فرد به وجود می‌آورد. بیماری‌های دستگاه عصبی، بیماری‌های روانی، وجود رفتارهای پرخطر در بزرگسالی و حتی مرگ زودرس از دسته‌ی این بیماری‌ها می‌باشند (۲۱).

افراد آسیب دیده در بزرگسالی دچار انواع اختلالات همچون اختلال در خواب، اختلال در روابط اجتماعی و حتی زناشویی، انواع بیماری‌های روانی و حتی خودکشی را تجربه می‌کنند. بسیاری از آنها در بزرگسالی، درگیر اعتیاد به روابط جنسی پرخطر و یا انواع مواد الکلی و روان‌گردان می‌شوند (۲۲).

اخلاق جنسی

اخلاق جنسی، حالتی از سلامت جسمی، هیجانی و اجتماعی در رابطه با تمایلات جنسی است. این تنها نبود بیماری، اختلال در عملکرد یا ناتوانی جنسی و جسمی نیست. بلکه بدین معنا است که فرد به دور از هرگونه خشونت، اجبار و یا تبعیض در رابطه‌ی جنسی خود به لذت جنسی دست باید. یکی از موارد اخلاق جنسی، خویشتن‌داری جنسی است. خویشتن‌داری جنسی در نوجوان به معنای پرهیز از هرگونه فعالیت جنسی اعم از دهانی، مقعدی و واژینال است (۲۷).

متأسفانه امروزه به دلیل غفلت و بی‌توجهی به مسأله‌ی اخلاق جنسی، بسیاری از نوجوانان خویشتن‌داری جنسی را آموزش نمی‌بینند و چه بسا دچار مشکلات بسیاری هم چون روابط جنسی زود هنگام می‌شوند (۲۸).

اخلاق جنسی می‌تواند دانش غنی و دقیقی را در ارتباط با مسائل جنسی و تمایلات جنسی به نوجوان عرضه کند. همچنین می‌تواند باعث رشد نگرش و بصیرت نوجوان در باب مسائل جنسی شود. که در نهایت منجر به کسب مهارت‌های لازم در زمینه‌ی رشد فردی و ارتباطات خود خواهد شد. لذا نوجوانی که اخلاق جنسی را فراگرفته باشد به راحتی تن به خویشتن‌داری جنسی خواهد داد و درگیر روابط جنسی زود هنگام نخواهد شد (۲۹).

بر این اساس ما نیازمند تدوین برنامه‌ای صحیح برای رشد و پرورش خویشتن‌داری جنسی دختران نوجوان هستیم تا بتوانیم آنها را یاری رسانیم و مشکلات و بحران‌های حاصله از عدم پابندی به اخلاق جنسی را کاهش دهیم.

بهداشت باروری و جنسی

آموزش و رشد بهداشت باروری و جنسی نوجوانان، یکی از عوامل مهم سلامت عمومی جهانی است (۳۰).

والدین می‌توانند نقش پررنگی را در انتقال اطلاعات جنسی به نوجوان ایفا کنند. علاوه بر این تحقیقات نشان داده است که نوجوانان در محیط مدرسه احساس راحتی بیشتری برای صحبت درباره‌ی مسائل جنسی می‌کنند. اکثر نوجوانان علاوه بر معلمین، از هم کلاسان خود هم اطلاعات را در یافت می‌کنند. این درحالی است که اگر این منابع، اطلاعات ناقصی را عرضه کنند، بدون شک نوجوان با بحران‌هایی همچون بارداری‌های ناخواسته، عدم رعایت بهداشت جنسی خود در دوران قاعدگی که منجر به انواع بیماری‌های رحمی می‌شود، درگیر خواهد شد (۳۱).

بر اساس نتایج مطالعه‌ی میرزایی و همکاران، ابتدا باید یک سری برنامه‌های آموزشی را برای والدین و معلمین فراهم کنیم تا بتوانیم بحران‌های حاصله از عدم بهداشت باروری و جنسی را به دختران بیاموزیم. دختران نوجوانی که به این آموزش‌ها دست یافته‌اند، بدون

شک در بزرگسالی کمتر دچار بیماری‌های رحمی و انواع عفونت‌های حاصله ناشی از عدم رعایت بهداشت خواهند شد (۳۲).

رسانه‌ی جمعی

رسانه‌ها ابزار ارتباطی هستند، که به طور گسترده در دسترس مردم قرار دارند و بر آنها تأثیر می‌گذارد. این ابزار به پنج بخش تقسیم می‌شوند. رسانه‌های چاپی شامل روزنامه‌ها و مجلات، رسانه‌های جمعی مانند رادیو و تلویزیون و در نهایت رسانه‌های خارج از خانه و اینترنت. در بین تمام رسانه‌ها، اینترنت، سریع‌ترین و قابل دسترس‌ترین ابزار است که به طور گسترده‌طای در بین جوامع استفاده می‌شود (۳۳).

طبق نتایج مطالعه‌ی خلیج‌آبادی، مواجهه با محتوای جنسی در اینترنت، تأثیرات مهمی در رفتارهای بین فردی در نوجوانان دارد. مهم‌ترین آنها، تشویق و تسهیل ارتباط با جنس مخالف و شروع رفتارهای جنسی در جوانان قبل از ازدواج و کاهش سن روابط جنسی در نوجوانان، تسهیل گفتمان جنسی، تضعیف کیفیت رابطه والد-فرزند و در نهایت برخی تأثیرات منفی در میل به ازدواج و کیفیت ازدواج با تغییر نگاه جنسیتی است (۳۴).

در بستر اجتماعی ایران، که رسانه‌های ملی و فضای هنجاری جامعه محدودیت زیادی در نمایش هرگونه تصویر و صحنه‌ی محرک جنسی را دارد، مواجهه با محتوای جنسی و پورنوگرافی در اینترنت، یک درپچه‌ی جدید و مهیج در زندگی همه، از جمله نوجوانان فراهم ساخته است. جوانان در چنین بستری با انواع محتوا مواجه شده و از بین آنها آنچه که مورد نیاز و متناسب با نگرش و ارزش‌ها و تجربیات فردی است، را انتخاب می‌کنند. بنابراین برای حفاظت نوجوانان از آسیب‌های اجتماعی، جسمانی و روانی، پی‌شهاد می‌شود مسئولین، مدارس و خانواده‌ها، تغییرات ایجاد شده در محیط پیرامونی نوجوانان شامل فضای مجازی و اینترنت را پذیرفته و مداخلات آموزشی در جهت افزایش سطح سواد رسانه‌ای و تقویت مهارت‌های مختلف خودبستگی و تصمیم‌گیری در جهت اتخاذ تصمیمات جنسی صحیح در موقعیت‌های مختلف طراحی و اجرا کنند. مداخلات آموزشی سواد اینترنتی و سلامت جنسی از سنین مناسب (قبل از مواجهه با محتوای جنسی) لازم است تا نوجوانان را از آسیب‌های احتمالی حفظ کند. آموزش‌ها همراه با مهارت‌آموزی، لازم است هم بر ابعاد مثبت اینترنت و فضای مجازی تأکید کنند و هم بر ابعاد منفی. همچنین ضروری است مهارت‌های فرزندپروری در عصر مجازی در والدین بطور جدی آموزش داده شود (۳۴).

فرار دختران از خانه

بیان آمار دقیق از تعداد نوجوانان فراری بسیار سخت است اما به طور تقریبی می‌توان گفت سالیانه حدود ۶ تا ۷ درصد از نوجوانان

فشارهای روانی است که در فضای رقابتی برای دختران نوجوان به وجود می‌آید و عدم آگاهی ذهنی لازم در نوجوان برای مقابله با چنین فشارهایی، وی را به سمت گرایش به روابط پرخطر با جنس مخالف می‌کشاند. لذا بهترین راهکار انتقال دانش جنسی مناسب به نوجوان برای کنترل و مدیریت رفتار در موقعیت‌های پرخطر است. نوجوانی که موارد مختلفی همچون عزت نفس جنسی، خودکنترلی و یا حتی مدیریت بر عواطف و هیجانات را بیاموزد، می‌تواند به عملکرد صحیحی در محیط‌های ورزشی دست یابد. در کنار این باید فضاهای ورزشی به سمت صحیحی مدیریت شوند تا از ایجاد چنین فشارهایی کاسته شود (۳۸).

بازی‌های رایانه‌ای

امروزه بازی‌های کامپیوتری به عنوان سرگرمی جهانی شناخته می‌شود. این در حالی است که در کشورهای مختلف، انواع متفاوتی دارد. در برخی کشورها به عنوان یک سرگرمی اصلی شناخته می‌شود حتی در برخی دیگر از کشورها، یک ورزش رقابتی است. با این وجود در بسیاری از کشورها هنوز هم به عنوان یک ورزش مورد علاقه در بین قشر خاصی از جامعه همچون مردان شناخته می‌شود. امروزه شاهد افزایش این قبیل بازی‌ها در بین دختران هم هستیم (۳۹). احمدی و مهرپور، در مطالعه‌ی خود بازی‌هایی که دارای مؤلفه‌های سرمایه‌ی جنسی (زیبایی ظاهری و جذابیت‌های جنسی) بیشتری بودند را انتخاب کردند و پژوهشگران خود، آن را بازی و اجرا نمودند تا مفاهیم کلیدی آن حاصل شود. یافته‌ها بیانگر آن بود که این بازی‌ها با تصاحب دنیای بکر کودکان، کاربران بازی را با دنیای بزرگسالان به گونه‌ای نامتعارف و مغایر با عرف فرهنگی و اجتماعی جامعه ایرانی، آشنا می‌کنند. آراستن چهره، استفاده مداوم از لوازم آرایشی، توجه به نظافت بدن به شیوه‌ای زنانه و نه دخترانه، مصرف‌گرایی و خرید لباس‌های متنوع، ترویج رابطه نامشروع با جنس مخالف و عادی‌سازی این روابط در اذهان کودکان از مؤلفه‌های اصلی سرمایه‌ی جنسی است که این بازی‌ها به کودک القا می‌کند. در نتیجه این بازی‌ها بلوغ زودرس را در کودکان ایجاد کرده و آنان را زودتر از موعد با دنیای زنانه (بزرگسالان) آشنا می‌کند و زوال دوران کودکی را برای کاربر به ارمغان می‌آورد (۳۸).

مهم‌ترین اقدامی که والدین می‌توانند برای نوجوانان خود انجام دهند این است که آنها را در حد امکان در معرض چنین بازی‌ها قرار ندهند. والدین باید فضایی را برای مشغول کردن نوجوان فراهم آورند تا نوجوان فرصت کمتری برای چنین بازی‌هایی داشته باشد. همچنین باید نوجوانان را با مسائل جنسی آشنا کرد تا نسبت به فانتزی‌سازی‌های جنسی که در این قبیل بازی‌ها است، هوشیار باشند و بدانند که واقعیت چیز دیگری است. لذا تربیت جنسی و آموزش

خانه را ترک می‌کنند و در خیابان‌ها روزگار می‌گذرانند. بر اساس آمار مرکز اورژانس اجتماعی ایران، حدود ۳۰۰۰ دختر و زن بالغ در سال ۲۰۱۷ خانه را برای همیشه ترک کرده‌اند. این در حالی است که دختران نوجوان بدون اجازه‌ی والدین و به طور عمدی از خانه فرار کرده و حداقل یک شب را بیرون از منزل سپری کرده‌اند و بسیاری از آنان هرگز به خانه بازنگشته‌اند (۳۵).

تحقیقات حاکی از آن است که فرار از خانه به شدت بر فرایند رشدی نوجوانان اثرگذار است. بسیاری از آنها درگیر انواع بیماری‌های عفونی، روانی و حتی اعتیاد به انواع مواد مخدر می‌شوند. برخی از آنها برای رفع نیازهای اولیه خود، درگیر روابط متعدد جنسی خواهند شد و در اکثر مواقع این افراد در بزرگسالی به بی‌خانمان تبدیل خواهند شد (۳۶).

علل فراوانی در فرار دختران نوجوان از خانه دخیل است. دعوی مداوم والدین با نوجوان و عدم عملکرد صحیح در برخورد با خواسته‌های نوجوان از عامل اصلی در این جریان است. همچنین روابط سمی والدین با یکدیگر، حتی طلاق آنها می‌تواند عوامل مهم دیگری در فرار از خانه تلقی شود. برخی اوقات نوجوانان به علت ضعف تحصیلی و نداشتن جایگاه مناسب در مدرسه دست به این کار می‌زنند. بسیاری دیگر به دلیل ترک تحصیل ناشی از فقر مالی، اقدام به فرار از منزل می‌کنند (۳۵).

اولین اقدام در جهت کاهش مضرات حاصله برای نوجوانی که از خانه فرار کرده است این است که دولت زمینه‌هایی را برای رفع نیازهای اولیه‌ی آنها فراهم آورد تا بلکه آنها کمتر درگیر مشکلات بیرون از منزل شوند. در ادامه، مهم‌ترین عامل، نظارت بر فرایند فرزندپروری است. ایجاد موانع قانونی برای کودک آزاری در خانواده‌ها می‌تواند عامل مهمی در کاهش فرار دختران نوجوان باشد. در عین حال با آموزش والدین به منظور ایجاد عملکرد صحیح با نوجوان و آموزش نوجوان در جهت گسترش دانش وی نسبت به خطرات حاصله از این اقدامات و حتی دانش لازم در جهت آموزه‌های جنسی می‌تواند به نوجوان کمک کند تا بتواند بحران‌های وارده در مسیر نوجوانی را به فرصتی برای رشد تبدیل نماید تا در بزرگسالی به کمال جنسی و معنوی خود برسد (۳۷).

ورزش

یکی از فاکتورهای مؤثر بر رفتار جنسی نوجوان در دوره‌ی نوجوانی مشارکت‌های ورزشی است. تحقیقات حاکی از این است که ورزش با کاهش فعالیت جنسی و رفتارهای پرخطر جنسی رابطه‌ی مستقیم دارد. لذا ورزش عاملی استراتژیک در پیشگیری از خطرپذیری جنسی است (۳۸).

از عوامل دیگری که ورزش می‌تواند در آن مؤثر باشد، استرس و

تربیت جنسی مناسب در چارچوب مذهبی هستیم تا بدین وسیله نوجوان را به سمت اهداف والائتری در زندگی سوق دهیم و در نهایت به کاهش خطرات حاصله از نبود آگاهی‌های جنسی دست یابیم (۴۵).

بحث

مفهوم نوجوانی، چالش‌هایی را در ارتباط با مسائل جنسی به خصوص برای دختران که بیشتر در معرض خطر قرار دارند، به همراه دارد. برای اینکه دختران نوجوان بتوانند آگاهانه تصمیم بگیرند و سلامت جنسی خود را ارتقا دهند، به حمایت و راهنمایی بزرگسالان احتیاج دارند. این در حالی است که راهنمایی‌های ناکافی و ناصحیح بزرگسالان می‌تواند به رفتارهای پرخطر جنسی در دختران نوجوان و یا حتی قرار گرفتن آنها در معرض سوء استفاده‌های جنسی منجر شود. این امر دختران را در معرض انواع بیماری‌ها از قبیل ایدز قرار می‌دهد، علاوه بر آن پیامدهای دیگری همچون بارداری‌های زود هنگام، ترک تحصیل، سقط جنین را به همراه دارد. چنین مواردی سلامت جسمی و روانی دختران را درگیر خواهد کرد (۴۶).

با این حال، در بیشتر مواقع، بزرگسالان در صدد نادیده گرفتن مسائل جنسی دختران و حتی تشویق به دوری از این مسائل می‌کنند. بر این اساس اطلاعات کافی و جامع در زمینه نگرش و رفتار جنسی در اختیار دختران نوجوان قرار نمی‌دهند (۴۷). این در حالی است که در بیشتر مواقع بزرگسالان، دختران نوجوان را در معرض پیامدهای منفی رابطه‌ی جنسی قرار می‌دهند و به نوعی آن را زشت می‌دانند و حتی زمانی که دختران با پرسش‌هایی به سمت آن‌ها می‌روند، با واکنش‌هایی همچون خشم و عصبانیت روبه‌رو خواهند شد و این مسأله باعث خجالت و احساس گناه در نوجوان می‌شود (۴۶).

نتایج این مطالعه نشان داد که مسائل جنسی دختران نوجوان ایرانی موضوعاتی چندوجهی و پیچیده هستند که به شدت تحت تأثیر عوامل فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی قرار دارند. این مقاله مروری بر چندین حوزه کلیدی که نیاز به توجه دارند، از جمله تأثیر هنجارهای اجتماعی، دسترسی به آموزش جنسی و نقش رسانه‌ها تأکید می‌کند.

نخست، هنجارهای اجتماعی در ایران تأثیر قابل توجهی بر نگرش‌ها و رفتارهای جنسی دختران نوجوان دارند. ارزش‌های محافظه‌کارانه‌ی غالب، اغلب منجر به فرهنگی از سکوت در مورد سلامت و آموزش جنسی می‌شود. بسیاری از دختران گزارش می‌دهند که به دلیل عدم وجود بحث‌های باز در خانه و مدارس، برای مواجهه با توسعه‌ی جنسی خود احساس آمادگی نمی‌کنند. این سکوت می‌تواند منجر به اطلاعات نادرست و تصورات غلط درباره‌ی سلامت جنسی شود و در نتیجه آسیب‌پذیری آن‌ها را در برابر مسائلی مانند بارداری زودرس، عفونت‌های مقاربتی و چالش‌های سلامت روان افزایش دهد.

فرهنگ جنسی به نوجوان از بروز بحران‌های حاصله از این قبیل بازی‌ها می‌کاهد (۴۰).

ازدواج زود هنگام در دختران نوجوان

ازدواج کودک کان که به عنوان ازدواج زود هنگام نیز از آن یاد می‌شود، نقض جدی حقوق بشر و عملی مضر است که کودکان را در معرض خطر خشونت، استعمار و سوء استفاده قرار می‌دهد. ازدواج زود هنگام اشاره دارد به ازدواج رسمی و غیر رسمی که در آن هر دو یا یک طرف زیر ۱۸ سال سن دارد (۴۱، ۴۲).

در ایران، فرهنگ ازدواج زود هنگام در بین خانواده‌های ایرانی پذیرفته شده است و بسیاری از آنان بدون هیچ گونه آگاهی از مسائل جنسی مرتبط با ازدواج، به این کار اقدام می‌کنند و در نهایت به معضلاتی همچون سقط جنین در سن پایین، بیماری‌های روانی همچون افسردگی و حتی انواع بیماری‌های عفونی به جهت عدم آگاهی از بهداشت جنسی مبتلا خواهند شد (۴۳).

قوانین کشوری مبنی بر پذیرش ازدواج زود هنگام باعث تسهیل این فرایند در بین دختران نوجوان شده است. لذا اولین اقدام اصلاح قوانین و سخت‌گیری در ازدواج‌های نوجوانان است. در قدم دوم باید بسته‌های آموزشی متفاوتی را برای خانواده‌ها فراهم کرد. در کنار آموزش والدین، آموزش خود نوجوانان باید در الویت قرار گیرد. نوجوانی که مهارت‌های لازم را بیاموزد در انتخاب‌های خود منطقی‌تر عمل خواهد کرد و یا در طول زندگی زناشویی به دلیل آموزش‌های لازم، دچار انواع مشکلات جنسی نخواهد شد (۴۳).

مذهب

دینداری، ارتباط مستقیمی با روابط جنسی دارد. تحقیقات نشان داده است که مذهب، تأثیر مستقیمی بر نگرش و رفتار جنسی در بانوان داشته است. بانوانی که گرایش به اعمال مذهبی دارند، رفتارهای جنسی محافظه‌کارانه از خود نشان می‌دهند و نگرش‌های سهل‌گیرانه و لیبرال را به ندرت می‌پذیرند. به علاوه نوجوانانی که در خانواده‌های مذهبی رشد نمی‌کنند تجارب جنسی زود هنگام را نسبت به دیگر نوجوانان از خود نشان داده‌اند (۴۴).

مذهب می‌تواند یک نظام معنایی شامل هدف‌دار بودن زندگی، احساس خود ارزشمندی مثبت و خود را شایسته احترام دانستن بنا کند. این نظام معنایی مانع از خطرپذیری فرد می‌شود. لذا با افزایش مذهب‌گرایی در افراد، گرایش به رفتار جنسی پرخطر کاهش پیدا می‌کند.

متأسفانه امروزه به دلیل تغییرات شدید در سطوح مختلف جامعه و کاهش پایبندی نوجوانان به مسائل مذهبی، گرایش به رفتارهای پرخطر جنسی رو به افزایش است و تنها راه‌حل ایجاد بسته‌های آموزشی مذهبی در جهت کاهش روابط پرخطر در سنین نوجوانی می‌باشد. لذا نیازمند

تنوع و گستردگی، روزه روز در حال افزایش است. این بدین معنا است که اگر قبلاً مسائل دختران نوجوان در ساده‌ترین موضوع جنسی شان مانند دوران قاعدگی خلاصه می‌شد، امروزه اینگونه نیست. در کنار افزایش مباحث جنسی دختران در مقطع نوجوانی، متأسفانه شاهد افزایش مشکلات جنسی بسیار در بین دختران نوجوان هستیم.

مهم‌ترین راهکار، پیش‌گیری از بروز مسأله است و تنها راه پیشگیری، تربیت جنسی است. نقطه‌ی مشترک تمام پژوهش‌های بررسی شده این بود که تنها راه پیشگیری، ایجاد بسته‌های آموزش جنسی برای دختران است. این در حالی است که والدین و معلمان مدارس هم به سبب جایگاه مهم در انتقال اطلاعات جنسی به نوجوان، باید به کسب و افزایش اطلاعات جنسی خود بپردازند. هماهنگی بین این سه محور اصلی، می‌تواند جامعه را به سمت رفاه و آسایش جنسی ببرد تا در نهایت نوجوانان دختر بتوانند عزت نفس جنسی را کسب کنند و کمتر دچار آسیب‌های جنسی شوند.

مسائل جنسی دختران نوجوان ایرانی موضوعی پیچیده و چندبعدی است که تحت تأثیر عوامل فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی قرار دارد. این مقاله‌ی مروری بر چالش‌ها و نیازهای خاص این گروه سنی ارائه داد و نشان داد که عدم دسترسی به آموزش جامع جنسی، سکوت اجتماعی در مورد مسائل جنسی و تأثیر رسانه‌ها بر ادراکات جنسی، همگی به آسیب‌پذیری این دختران افزوده است.

برای بهبود وضعیت سلامت جنسی دختران نوجوان، ضروری است که سیاست‌گذاران و مسئولان آموزشی به اهمیت آموزش جامع جنسی توجه کنند و برنامه‌های آموزشی را طراحی نمایند که به نیازهای خاص این گروه پاسخ دهد. همچنین، ایجاد فضایی برای گفت‌وگوهای باز در خانواده‌ها و مدارس می‌تواند به کاهش تابوها و افزایش آگاهی در مورد مسائل جنسی کمک کند.

در نهایت، رسانه‌ها باید به عنوان ابزاری برای ارتقاء آگاهی و سواد رسانه‌ای در میان نوجوانان مورد استفاده قرار گیرند. با فراهم کردن اطلاعات دقیق و مثبت در مورد جنسیت و روابط سالم، می‌توان به دختران نوجوان کمک کرد تا درک بهتری از خود و روابطشان پیدا کنند. در نهایت، توجه به مسائل جنسی دختران نوجوان ایرانی نه تنها به بهبود سلامت و رفاه آن‌ها کمک می‌کند، بلکه به توسعه‌ی جامعه‌ای سالم‌تر و آگاه‌تر نیز منجر خواهد شد. تحقیقات آینده باید بر روی شناسایی و بررسی راهکارهای مؤثر برای حمایت از این گروه تمرکز کند تا بتوان به بهبود شرایط زندگی و سلامت جنسی آن‌ها دست یافت.

علاوه بر این، دسترسی به آموزش جامع جنسی در ایران همچنان محدود است. در حالی که برخی از مدارس اطلاعات پایه‌ای را ارائه می‌دهند، برنامه درسی اغلب فاقد عمق است و نیازهای خاص دختران نوجوان را در نظر نمی‌گیرد. این شکاف در آموزش می‌تواند توانایی آن‌ها را برای اتخاذ تصمیمات آگاهانه در مورد سلامت جنسی خود محدود کند. ضروری است که سیاست‌گذاران اهمیت اجرای برنامه‌های آموزش جنسی جامع که حساس به فرهنگ و متناسب با چالش‌های منحصر به فرد دختران ایرانی باشد، را درک کنند.

با توجه به اینکه نقش رسانه‌ها نیز در این بحث قابل چشم‌پوشی نیست، اما نتایج مطالعه نشان داد که در این زمینه پژوهش‌های محدودی انجام شده است. با افزایش استفاده از رسانه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های دیجیتال، دختران نوجوان ایرانی به طور فزاینده‌ای در معرض نمایش‌های متنوعی از جنسیت قرار می‌گیرند. در حالی که این مواجهه می‌تواند اطلاعات و حمایت‌های ارزشمندی را فراهم کند، اما همچنین می‌تواند منجر به انتظارات و فشارهای غیرواقعی شود. تصویرسازی از زنان در رسانه‌ها اغلب بر جنسی‌سازی بیش از حد تأکید دارد که می‌تواند تصویر خود دختران را تحریف کرده و درک آن‌ها از روابط سالم را تحت تأثیر قرار دهد. تشویق به سواد رسانه‌ای انتقادی در میان نوجوانان می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا این تأثیرات را به طور مؤثری مدیریت کنند.

علاوه بر این، تقاطع جنسیت، وضعیت اقتصادی-اجتماعی و شرایط زندگی شهری در مقابل روستایی نقش قابل توجهی در شکل‌دهی به تجربیات جنسی دختران نوجوان ایرانی ایفا می‌کند. دختران از خانواده‌های با وضعیت اقتصادی پایین‌تر ممکن است با موانع اضافی در دسترسی به خدمات بهداشتی و آموزشی مواجه شوند که آسیب‌پذیری آن‌ها را در برابر مسائل سلامت جنسی تشدید می‌کند. پرداختن به این نابرابری‌ها برای ترویج برابری در نتایج سلامت جنسی ضروری است.

در نتیجه، مسائل جنسی دختران نوجوان ایرانی پیچیده هستند و نیاز به رویکردی چندوجهی دارند که شامل آموزش، گفت‌وگوی باز و سواد رسانه‌ای باشد. با ایجاد محیطی که بحث و ارائه اطلاعات دقیق را تشویق کند، می‌توانیم دختران جوان را توانمند کنیم تا انتخاب‌های آگاهانه‌ای در مورد سلامت جنسی خود داشته باشند. تحقیقات آینده باید بر روی مطالعات طولی تمرکز کند تا به درک بهتر از چشم‌انداز در حال تحول مسائل جنسی در میان دختران نوجوان ایرانی بپردازد و به اطلاع‌رسانی مداخلات مؤثر کمک کند.

نتیجه‌گیری

با وجود اینکه امروزه در زمینه‌ی مسائل جنسی دختران نوجوانان، اطلاعات و آگاهی‌هایی وجود دارد اما به دلیل تنوع و گستردگی این مسأله هنوز هم نوجوانان در تصمیم‌گیری در این باب دچار مشکل می‌شوند. بر اساس بررسی‌های انجام شده می‌توان گفت این مسائل این

تشریح و قدردانی

از تمامی کسانی که در انجام این مطالعه ما را یاری نمودند سپاسگزاریم.

References

- Lameiras-Fernández M, Martínez-Román R, Carrera-Fernández MV, Rodríguez-Castro Y. Sex education in the spotlight: what is working? Systematic review. *Int J Environ Res Public Health* 2021; 18(5): 2555.
- Naidoo K, Adeagbo O, Pleaner M. Sexual and reproductive health needs of adolescent girls and young women in sub-saharan africa: research, policy, and practice. *Sage Open* 2019; 9(3): 2158244019859951.
- Silvers JA. Adolescence as a pivotal period for emotion regulation development. *Curr Opin Psychol* 2022; 44: 258-63.
- Isaksen K, Sandøy I, Zulu J, Melberg A, Kabombwe S, Mudenda M, et al. Interviewing adolescent girls about sexual and reproductive health: a qualitative study exploring how best to ask questions in structured follow-up interviews in a randomized controlled trial in Zambia. *Reprod Health* 2022; 19(1): 9.
- Goli S, Rahimi F, Goli M. Experiences of teachers, educators, and school counselors about the sexual and reproductive health of educable intellectually disabled adolescent girls: a qualitative study. *Reprod Health* 2022; 19(1): 96.
- Döring N. Sex education on social media. In: Lykins AD, editor. *Encyclopedia of Sexuality and Gender*. Springer, Cham; 2021.
- Farmahini Faraahani M. Appropriate content for sex education in secondary schools [in Persian]. *Daneshvar Raftar* 2005; 11(9): 1-14.
- Pouramine B. A collection of articles on Islamic education, especially sexual education [in Persian]. Tehran, Iran: Islamic Education and Training Research Group 2004. p. 199.
- Shabani Shahreza N, Hashemi SJ, Marashi SM, Amanelahi A. Evaluation of Sexual Issues in Iranian Adolescent Girls (A Review). *International Journal of Medical Reviews* 2024; 11(1): 645-59.
- Babayanzad Ahari S, Behboodi Moghadam Z, Azin SA, Maasoumi R. Concerns and educational needs of Iranian parents regarding the sexual health of their male adolescents: a qualitative study. *Reprod Health* 2020; 17(1): 24.
- Aghaee-Chaghoooshi S, khodabakhshi-koolae A, Falsafinejad MR. Puberty challenges of female adolescents with visual impairment. *British Journal of Visual Impairment* 2023; 41(1): 96-107.
- Shabani Sani F, Naraghizade A, Ahmadi P. Teaching puberty components for girls in 7th grade high school textbook [in Persian]. *Journal of Theory and Practice in Curriculum* 2019; 7(13): 111-42.
- Alimordi Z, Simbar M. Puberty health education for Iranian adolescent girls: challenges and priorities to design school-based interventions for mothers and daughters [in Persian]. *Payesh* 2014; 13(5): 621-36.
- Stewart JL, Kamke K, Widman L, Hope EC. "They See Sex as Something That's Reproductive and Not as Something People Do for Fun": Shortcomings in Adolescent Girls' Sexual Socialization from Adults. *Journal of Adolescent Research* 2022; 37(2): 250-79.
- Ghaderi S, Baderestan M, Zare B. A study of hidden abnormal sexual relationships among girls: causes, contexts, implications [in Persian]. *Social Problems of Iran* 2022; 13(1): 131-53.
- Larsson FM, Bowers-Sword R, Narvaez G, Ugarte WJ. Exploring sexual awareness and Decision-making among adolescent girls and boys in rural Nicaragua: A socio-ecological approach. *Sex Reprod Healthc* 2022; 31: 100676.
- Bohmer C, Sullivan QA, Sanchez A, Thorpe S, Hargons C. Intersectional masturbation: a content analysis on female masturbation studies through a sex positive and intersectional lens. *Journal of Positive Sexuality* 2022; 8(3).
- Sierra JC, Álvarez-Muelas A, Arcos-Romero AI, Cervilla O, Mangas P, Muñoz-García LE, Monge-Rodríguez FS. Sexual Activity in Peruvian Adolescents: Relevance of Socio-Demographic Variables and Sexual Attitudes. *Children*. 2022 Mar 10;9(3):386.
- Asghari Nikah SM. Growth-based family-centered sex education model: A solution for sex education in accordance with the educational teachings of the Abrahamic religions. In *Proceedings of the 1st International Conference on Religious Education in the Abrahamic Religions*. Mashhad, Iran; 2018. [in Persian]
- World Health Organization. Responding to children and adolescents who have been sexually abused: WHO clinical guidelines. Geneva, Switzerland: World Health Organization; 2017.
- Rahnavardi M, Shahali S, Montazeri A, Ahmadi F. Health care providers' responses to sexually abused children and adolescents: a systematic review. *BMC Health Serv Res* 2022; 22: 441.
- Stige SH, Andersen AC, Halvorsen JE, Halvorsen MS, Binder PE, Måkestad E, et al. Possible paths to increase detection of child sexual abuse in child and adolescent psychiatry: a meta-synthesis of survivors' and health professionals' experiences of addressing child sexual abuse. *Int J Qual Stud Health Well-being* 2022; 17(1): 2103934.
- Bagheri Panah M, Jomehri F. Determining the effectiveness of training life skills on improving general health and assertiveness in sexually abused female adolescents [in Persian]. *Community Health Journal* 2019; 13(1): 54-63.
- World Health Organization. Uganda Population-Based 2017. Available from: <https://data.who.int/countries/800>.
- Pichon M, Howard-Merrill L, Wamoyi J, Buller AM, Kyegombe N. A qualitative study exploring parent-daughter approaches for communicating about sex and transactional sex in Central Uganda: Implications for comprehensive sexuality education interventions [in Persian]. *J Adolesc* 2022; 94(6): 880-91.
- Abedini E, Tabibi Z, Ziaee P, Kheibari SZ. A qualitative study on mothers' experiences from sex education to female adolescents underlining cultural

- factors. *Journal of Fundamentals of Mental Health* 2016; 18(4): 202-11.
27. Hegde A, Chandran S, Pattnaik JI. Understanding adolescent sexuality: A developmental perspective. *Journal of psychosexual health* 2022; 4(4): 237-42.
 28. Eslamian Z, Saeedi Rezvani M, Ghaffari A. Identification and Prioritization Messages Related to Sexual Restraint of Female High School Students to Developing Appropriate Content [in Persian]. *Biquarterly Journal Of Islamic Education* 2019; 14(28): 175-94.
 29. Farahani MF, Fallah AS, Tajdary M. Sexual Ethics Education: Necessity, Objectives, and Content. *Journal of Pharmaceutical Negative Results* 2022; 13(9): 9997-10004.
 30. Usonwu I, Ahmad R, Curtis-Tyler K. Parent-adolescent communication on adolescent sexual and reproductive health in sub-Saharan Africa: a qualitative review and thematic synthesis. *Reprod Health* 2021; 18(1): 202.
 31. Parida SP, Gajjala A, Giri PP. Empowering adolescent girls, is sexual and reproductive health education a solution? *J Family Med Prim Care* 2021; 10(1): 66-71.
 32. Mirzaii Nagmabadi K, Babazadeh R, Shariati M, Mousavi SA. Iranian adolescent girls and sexual and reproductive health information and services: a qualitative study [in Persian]. *Iranian J Obstet, Gynecol Infertil* 2014; 17(92): 9-18.
 33. Wang C. Analysis of how sex education in Asia is expressed in the media. *Proceedings of the 2021 International Conference on Public Art and Human Development (ICPAHD 2021)* 2022 Jan 28 (pp. 951-954). Atlantis Press.
 34. Khalaj Abadi Farahani F. Encountering Unconventional Sexual Content (Pornography) on the Internet and Cyberspace and Its Behavioral Impacts on Adolescents in Tehran [in Persian]. *Family Research* 2019; 15(1): 127-53.
 35. Taremi F, Moloodi R, Karimian S, Farid HM, Noroozi M. Risk factors of running away in young Iranian girls: a cross-sectional study. *Int J High Risk Behav Addict* 2022; 11(3): e122456.
 36. Ebrahimi Qavam S, Khatibzadeh M. Investigating the family situation of runaway girls with emphasis on their abuse [in Persian]. *Female police studies* 2014; 7(19): 78.
 37. Ahmadabadi Z, Zadeh Mohammadi A. The effect of exercise on sexual risk taking among high school students in Tehran [in Persian]. *Motor Behavior (Research on Sport Science)*. 2012; 4(11): 45-61.
 38. Ahmadi H, Mehrparvar S. Pink games and the mirage of femininity: a qualitative study of sexual capital presented in girls [in Persian]. *Mo'tal'at-e Mahvareh va Resanehaye Jadid*. Winter 2018; 17: 55-88
 39. Fan S, Koski A. The health consequences of child marriage: a systematic review of the evidence. *BMC Public Health* 2022; 22(1): 309.
 40. Subramanee SD, Agho K, Lakshmi J, Huda MN, Joshi R, Akombi-Inyang B. Child marriage in South Asia: a systematic review. *Int J Environ Res Public Health* 2022; 19(22): 15138.
 41. Safavi HS, Minaee M. Adolescent girls' lived experience of the role of wife [in Persian]. *Women's Journal* 2015; 6(1): 87-106.
 42. Asadi Masoud, Rezaie Nejad Salar, Miri Mirnader. The relationship between religiosity and demography factors with violence and high-risk sexual behavior among university students [in Persian]. *Woman & Study of Family* 2011; 3(12): 15-25.
 43. MajdPour M, Parhizkar S, MOsavizadeh A, Shams M. Mothers' Views about Sexuality Education to their Adolescent Girls; a Qualitative Study [in Persian]. *Toloo-Behdasht* 2017; 16(3): 93-105.
 44. Koch R, Yates H, Kitching AE. Adolescent girls' voices on their need for sexuality education: A cry for mutual sexual emancipation. *Herv Teol Stud* 2019; 75(1).
 45. Louw D, Louw A. *Child and adolescent development*. UJ Press; 2014.
 46. Ahmadi S. Islam and homosexuality: Religious dogma, colonial rule, and the quest for belonging. *Journal of Civil Rights and Economic Development* 2015; 26(3): 2.
 47. Golchin NA, Hamzehgardeshi Z, Fakhri M, Hamzehgardeshi L. The experience of puberty in Iranian adolescent girls: a qualitative content analysis. *BMC Public Health* 2012; 12(1): 698.
 48. Rahnama S, Tarkhan M, Khalatbari J. Effectiveness of imagery rescripting and reprocessing therapy on suicidal ideation in individuals with suicide attempt history. *Procedia-social and behavioral sciences* 2013; 84: 1095-9.
 49. Mirzaii Nagmabadi K. Iranian adolescent girls and sexual and reproductive health information and services: a qualitative study [in Persian]. *Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility* 2014; 17(92): 9-18.
 50. Soltanizadeh M, Latifi Z, Afyouni Akbari M. The Mediating Role of Personal Values in the Prediction of Sexual Abstinence Based on Mother-Daughter Relationship, Islamic Ethics, and Spiritual Intelligence among High School Girls in Isfahan [in Persian]. *Qaiie* 2018; 3(2): 87-116.
 51. Ahmadabadi Z, Zadeh MA. The effect of exercise on sexual risk taking among high school students in Tehran [in Persian]. *Motor Behavior (Research in Sport Sciences)* 2012; 4(11): 45-61.
 52. Abolhasan Tanhaei H, Ghasemi Z, Asadollahi Sh. Sexual taboo and its affection factors (a case study of the youth in Tehran) [in Persian]. *Sociological Studies of Youth (Jame Shenasi Motaleate Javanan)* 2013; 3(8): 9-22.
 53. Hatami MR, Saroye R. Media and women's attitudes to their gender identity [in Persian]. *Iranian Cultural Research* 2011; 4(2): 185-209.

Sexual Issues of Girls in Adolescence: A Review Article

Nahid Shabani Shahreza¹, Seyyed Jalal Hashemi²,
Seyyed Mansour Marashi³, Abbas Amanelahi⁴

Review Article

Abstract

Background: During adolescence, sexual issues reach their peak. This period is associated with sexual development and includes physical changes such as puberty, attitudes, and beliefs about sexual identity, sexuality, and sexual behavior in adolescents. The present systematic review analyzes and summarizes existing studies on sexual issues related to adolescence in Iranian girls.

Methods: The present study is a descriptive and systematic review. Internal databases such as SID, Magiran, Noormags, and Civilica have been used to check available sources. Keywords such as "adolescence", "girls", "education", "sexual issues", "education", "maturity", and "injury" were searched in these databases in the time range of 2011-2022, and 120 articles were retrieved, after which 18 articles were finally included.

Findings: The results indicate that sexual issues such as abnormal relationships with the opposite or the same sex, lack of knowledge about puberty and sexual health, lack of proper communication with parents and teachers, inappropriate use of virtual space and media, and lack of necessary training among teenage girls are expanding and diversifying day by day. In addition to the increase in discussions related to increasing sexual problems of girls in adolescence, unfortunately, we witness the lack of sexual knowledge among parents and teachers as well as comprehensive sex education programs for girls at this stage, and also the lack of correct sexual awareness among them, which are the principal causes of these problems.

Conclusion: Examining and focusing on the sexual issues of this critical period of girls' lives can help them achieve a healthy sexual life away from any pollution.

Keywords: Sexual education, Adolescence, Sexual problems, Girls

Citation: Shabani Shahreza N, Hashemi SJ, Marashi SM, Amanelahi A. **Sexual Issues of Girls in Adolescence: A Review Article.** J Isfahan Med Sch 2024; 42(781): 759-73.

1- PhD Student, Department of Philosophy of Education, Shahid Chamran University of Ahvaz, Iran.

2- Associate Professor, Department of Educational Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Iran.

3- Professor, Department of Educational Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Iran

4- Professor in Counseling, Department of Counseling, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

Corresponding Author: Seyyed Jalal Hashemi, Associate Professor, Department of Educational Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Iran; Email: j.hashemi@scu.ac.ir

پیوست ۱. مرور یافته‌های پژوهش

سال	نویسنده	روش	پیامد	آسیب شناسی (علت)	مبانی	عنوان
۱۳۹۳	علی مرادی و سیمبر (۱۳)	مرورمقالات	رفتار بهداشتی نامناسب، اطاعات غلط، ترس و ناراحتی و پرخاشگری درباره‌ی بلوغ، نگرش منفی که منجر به اضطراب می‌شود.	نداشتن آگاهی کافی و فقدان نگرش و عملکرد مطلوب، ضعف منابع آموزشی، فقدان محتوای آموزشی مناسب و جامع، عدم روش مناسب آموزش	سلامت بلوغ، چالش‌های موجود در آموزش بهداشت بلوغ	۱. چالش‌های آموزش سلامت بلوغ به دختران نوجوان در ایران: اولویتی برای طراحی مداخلات مدرسه‌محور برای دختران و مادران
۱۳۹۸	شعبانی و همکاران (۱۲)	تحلیل محتوای کیفی	مشکلات روانی، بیماری عفونی، ازدواج‌های ناموفق، حاملگی‌های زودرس مخاطره‌آمیز، مشکلات جسمی و روحی در بزرگ سالی	بیشترین آمار موجود بلوغ در کتب درسی مربوط به بلوغ عرفی و شرعی است، بستر سازی آموزشی کم در زمینه بلوغ در مدارس، منابع موجود بیشتر از منابع غربی است، عدم آموزش کافی و صحیح دختران نوجوان در زمینه بلوغ، باورها و فرهنگ غلط درباره بلوغ دختران در ایران	جایگاه آموزش بلوغ دختران در کتاب‌های درسی پایا هفتم دوره‌ی اول متوسطه	۲. جایگاه آموزش بلوغ در برنامه درسی دوره‌ی اول متوسطه با تأکید بر بلوغ دختران
۱۴۰۱	قادری و همکاران (۱۵)	تحلیل محتوای کیفی	روابط جنسی نابهنجار پنهان شناسایی شده در میان دانش آموزان دختر شامل پدیده‌ی روابط فرازناشویی، پدیده‌ی رابطه‌ی جنسی قبل از ازدواج و پدیدسادیسم و مازوخیسم جنسی است.	دختران به دلیل آسیب روحی ناشی از کمبود محبت پدرانه، از سوی گروه‌های دوستی همسال در مدرسه و فضای اجتماعی مورد تمسخر قرار می‌گیرند و زیر فشار ناشی از طرد، عدم جذب و ادغام اجتماعی، به گروه‌های دوستی گرایش پیدا می‌کنند و این گروه‌ها خود فشار مضاعفی برای ایجاد رابطه با جنس مخالف را به جبران خلا عاطفی ناشی از والدین طردشدگی دختران نوجوان تحمیل می‌کنند.	شناسایی بسترها، علل و پیامدهای نابهنجاری‌ها جنسی در میان نوجوانان با تأکید بر دختران مقطع متوسطه	۳. مطالعه روابط جنسی نابهنجار پنهان در میان دختران: علل، بسترها و پیامدها
۱۳۹۹	اصغری نگاه (۱۹)	کیفی	مستعد تبدیل شدن به عادت‌ی آسیب‌زاست که به اشکال مختلفی می‌تواند آینده زیست جنسی دختران در مقام همسری و مادری را تحت تأثیر قرار دهد.	عوامل محیطی ارتباطی: نظیر چالش‌های ارتباطی با والدین، استرس‌های خانوادگی، ارتباطات نامحدود با جنس مخالف، عوامل - روانشناختی: مانند تخیلات جنسی، و باروهای نادرست در مورد خودارضایی، آسیب دیدگی در فضای مجازی و اعتیاد به پورنوگرافی و عوامل اجتماعی: نظیر محیط اجتماعی آسیب‌رسان، سطح تحصیلات و رفاه مادی	خودارضایی در دختران نوجوان	۴. کاوشی کیفی در عوامل سوق دهنده دختران نوجوان به خودارضایی از منظر الگوی تربیت جنسی خانواده محور مبتنی بر رشد
۱۳۹۸	باقری پناه و جمهوری (۲۳)	تحلیلی	مشکلات روانی در راز مدت، اختلالات خلقتی و اضطرابی، اختلال استرس پس از آسیب، اختلال شخصیت مرزی، افکار و اقدام به خودکشی، عزت نفس و جرأت‌مندی پایین برای قربانیان به جای مانده	تابو بودن مسائل جنسی در ایران، تهدید فرد قربانی،	سوء استفاده جنسی دختران نوجوان	۵. تعیین اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر بهبود سلامت عمومی و جرأت‌مندی دختران نوجوان مورد سوء استفاده‌ی جنسی

پیوست ۱. مرور یافته‌های پژوهش (ادامه)

سال	نویسنده	روش	پیامد	آسیب شناسی (علت)	مبانی	عنوان
۱۳۹۵	رهنما و همکاران (۴۸)	مصاحبه	کابوس، بی‌خوابی، اضطراب، ترس و وحشت، افکار خودکشی	افرادی که دچار سوء استفاده‌ی جنسی و تجاوز قرار می‌گیرند.	تعیین اثربخشی تصویرسازی ذهنی بر کابوس‌های شبانه دختران آسیب دیده	۶. اثربخشی درمان تصویرسازی ذهنی دستوری و بازپردازش بر کابوس‌های شبانه و افکار خودکشی دختران با سوء سابقه‌ی جنسی
۱۳۹۵	Abedini و همکاران (۲۶)	کیفی از نوع پدیدارشناسی	پایین بودن سطح دانش دختران درباره‌ی بلوغ و نگرش و رفتارهای صحیح بهداشتی آنها نسبت به این پدیده	عدم کفایت مادران در آموزش جنسی به دختران، عدم انتقال اطلاعات صحیح از مادر، بی‌توجهی به تربیت جنسی دختر نوجوان، نگرش منفی والدین نسبت به تربیت جنسی دختران،	درک عمیق تجارب مادران از آموزش مسایل جنسی به فرزندان دختر	۷. مطالعه‌ی کیفی تجارب مادران از آموزش مسایل جنسی به دختران نوجوان با تاکید بر عوامل فرهنگی
۱۳۹۸	اسلامیان و همکاران (۲۸)	پیمایشی - توصیفی	بروز مسائل و ناهنجاری‌های جنسی در نوجوانان، بروز روابط پرخطر جنسی در نوجوان	غفلت و کم توجهی کتب درسی نسبت به اخلاق جنسی نوجوان، عدم وجود برنامه‌های ربط با تربیت جنسی،	شناسایی پیام‌های مؤثر بر خویشتن‌داری جنسی، شناسایی عوامل مؤثر بر اخلاق جنسی	۸. شناسایی و الویت‌بندی پیام‌های مرتبط با خویشتن‌داری جنسی دانش‌آموزان
۱۳۹۷	محمد سلطانی زاده و همکاران (۵۰)	تجزیه و تحلیل (توصیفی - استنباطی)	فرد دچار احساس ناامنی، اضطراب و در نهایت کشیده شدن به سمت روابط پرخطر	بی‌توجهی عاطفی والدین به ویژه مادر	عوامل مؤثر بر خویشتن‌داری جنسی دختران	۹. نقش واسطه‌ای ارزش‌های شخصی در پیش‌بینی خویشتن‌داری جنسی بر اساس رابطه مادر- دختر، اخلاق اسلامی و هوش معنوی دانش‌آموزان دختر شهر اصفهان.
۱۳۹۳	میرزائی و همکاران (۳۲)	کیفی	بروز مشکلات جنسی فراوان، بروز بیماری‌های جسمی و جنسی در بزرگسالی، قرار گرفتن در معرض پیامدهای منفی باروری و جنسی از جمله ابتلا به بیماری‌های منتقله از نظر جنسی و ایدز	فقدان دانش کافی در ارتباط با موضوعات بهداشت باروری، دسترسی آسان به منابع اطلاعاتی نامعتبر، تغییرات فرهنگی - اجتماعی جامعه، افزایش وقوع رفتارهای پرخطر در بین نوجوانان و وجود تابوهای فرهنگی در جامعه.	ارائه اطلاعات و خدمات بهداشت باروری و جنسی به دختران نوجوان	۱۰. دختران نوجوان ایرانی و اطلاعات و خدمات بهداشت باروری و جنسی: یک مطالعه کیفی
۱۳۹۸	خلج آبادی فراهانی (۳۴)	کیفی اکتشافی	کاهش میل به ازدواج و افزایش روابط جنسی قبل از ازدواج، افزایش مصرف الکل، خودارضایی	گسترده‌گی دسترسی بیش از حد نوجوانان به فضای مجازی، تضعیف روابط والد و فرزندی، افزایش گفتمان‌های جنسی در بین نوجوانان، عدم آموزش صحیح در مورد سلامت جنسی در مدارس،	تاثیر دسترسی به فضای مجازی بر رفتارهای جنسی نوجوان	۱۱. مواجهه با محتوای خارج عرف جنسی (پورنوگرافی) در اینترنت و فضای مجازی و تاثیرات رفتاری در نوجوانان در تهران
۱۳۹۲	ابراهیمی قوام و خطیب زاده (۳۶)	پیمایشی	لطفه زدن به سیستم جامعه، تن فروشی، دزدی	سردی روابط بین اعضای خانواده، عدم توجه به نیازهای نوجوان، فقدان مهارت‌های کافی والدین، سوء استفاده از کودکان و نوجوان در بین اعضای خانواده و یا نزدیکان، رابطه‌ی جنسی با دوست پسر، مخالفت خانواده به دلیل رابطه با پسر.	بررسی و علل فرار دختران از خانه	۱۲. بررسی وضعیت خانوادگی دختران فراری با تاکید بر سوء استفاده از آنان

پیوست ۱. مرور یافته‌های پژوهش (ادامه)

سال	نویسنده	روش	پیامد	آسیب شناسی (علت)	مبانی	عنوان
۱۳۹۱	احمدی آبادی و زاده محمدی (۳۷)	نمونه‌گیری تصادفی	افزایش گرایش به دوستی با جنس مخالف و گرایش به رابطه و رفتار جنسی	استرس و فشار روانی فضای رقابتی، ضعف ارزش‌ها و هنجارهای سازگارانه در محیط‌های ورزشی غیر حرفه‌ای، نبود آموزش و آمادگی ذهنی برای مقابله با خطرپذیری و نحوه‌ی شکل‌گیری تشکلهای ورزشی، سازماندهی و سیاستگذاری ورزش مدارس	بررسی تاثیر ورزش و متغیرهای مرتبط با آن بر خطرپذیری جنسی	۱۳. تاثیر ورزش بر خطرپذیری جنسی دانش آموزان دبیرستانی شهر تهران
۱۳۹۷	احمدی، مهرپور (۳۸)	تحلیل محتوای جهت دار	برقراری رابطه جنسی زودهنگام، بلوغ زودرس، کاهش اعتماد به نفس	دسترسی دختران به بازی‌های رایانه‌ای نامناسب جنسی، آشنا شدن دختران نوجوان با مسائل جنسی و روابط با جنس مخالف از طریق بازی‌های نامناسب رایانه‌ای، گسترش فرهنگ مصرفی	تأثیر بازی‌های رایانه‌ای بر مسائل جنسی دختران	۱۴. بازی‌های صورتی و سراب دخترانگی: مطالعه‌ی کیفی سرمایه‌ی جنسی ارائه شده در بازی‌های رایانه‌ای دخترانه
۱۳۹۱	تنهایی و همکاران (۵۲)	نمونه‌گیری خوشه‌ای، توصیفی هم بستگی	ایجاد تعارضات و اختلاف در زمینه‌ی مسائل جنسی	موانع فرهنگی، اجتماعی، سیاسی موجود در جامعه در زمینه موضوعات جنسی، عدم آگاهی خانواده‌ها از انتقال اطلاعات جنسی به فرزند، وجود تابو جنسی بین نسل والدین با فرزندان نبود آموزش کافی در زمینه‌ی مسائل ازدواج و مسائل جنسی	سنجش میزان شیوع تابوی جنسی در نوجوانان، سنجش محدودیت‌های موجود در موضوعات جنسی،	۱۵. تابوی جنسی و عوامل مؤثر بر آن
۱۳۹۴	صفوی و مینائی (۴۱)	تحلیل و کیفی	بروز مشکلات جسمی و روانی فراوان، لطمه زدن به بنیان‌های خانواده‌ها در ایران، افزایش سقط جنین به دلیل ناآگاهی از روند رابطه جنسی محافظت شده	و بارداری برای دختران نوجوان، نبود اختیار کامل بذای انتخاب سن ازدواج در بین دختران نوجوان. پذیرش ازدواج زودهنگام در دختران نوجوان در فرهنگ ایران، وجود قوانین مدنی مبنی بر پذیرش ازدواج زودهنگام در دختران نوجوان	دلایل ازدواج زودهنگام در دختران نوجوان و پیامدهای آن	۱۶. تجربه‌ی زیسته‌ی دختران نوجوان در نقش همسر (مطالعه‌ی ازدواج زودهنگام دختران آران و بیدگل)
۱۳۹۰	اسدی و همکاران (۴۲)	نمونه‌گیری، تجزیه و تحلیل	افزایش روابط خارج از چارچوب و روابط پرخطر	تغییرات بسیار شدید در جامعه، عدم اعتقاد مذهبی در برخی نوجوانان	تأثیر مذهب بر کاهش روابط پرخطر در نوجوانان	۱۷. رابطه‌ی مذهب‌گرایی و عوامل جمعیت‌شناختی با گرایش به خشونت و رفتار جنسی پرخطر در دانشجویان دختر و پسر
۱۳۹۰	حاتمی سارویه مذهبی (۵۳)	تحلیلی	افزایش تحریک‌پذیری جنسی، افزایش حس منفی نسبت به جنسیت خود، کاهش اعتماد به نفس	دسترسی بیش از حد دختران نوجوان به رسانه‌های دارای تصاویر سکسی، استفاده ابزاری از دختران در رسانه‌ها و مجلات، افزایش تن‌نمایی در رسانه‌ها	تأثیر رسانه‌ها بر روابط پرخطر جنسی دختران نوجوان و تصویرسازی جنسی‌شان	۱۸. رسانه و نگرش زنان به هویت جنسی خود